

Số: /KH-UBND

Thọ Xuân, ngày tháng 12 năm 2023

KẾ HOẠCH
Phòng, chống hạn hán, thiếu nước trong năm 2024

Thực hiện nội dung Công văn số 17818/UBND-NN ngày 23/11/2023 của UBND tỉnh Thanh Hóa V/v tăng cường thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn, phục vụ sản xuất nông nghiệp và dân sinh trong mùa khô năm 2023-2024, UBND huyện Thọ Xuân xây dựng kế hoạch ứng phó khẩn cấp phòng, chống hạn hán năm 2024 trên địa bàn huyện với các nội dung như sau:

I. MỤC ĐÍCH YÊU CẦU.

- Ứng phó có hiệu quả, giảm thiểu tối đa thiệt hại do hạn hán, thiếu nước trong tình hình biến đổi khí hậu, thời tiết ngày càng khắc nghiệt gây ra; đảm bảo cung cấp đủ nước ngọt phục vụ nhu cầu sinh hoạt và sản xuất của người dân, doanh nghiệp trên địa bàn huyện.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, vận động nhằm nâng cao ý thức sử dụng nước, tính chủ động, tích cực của người dân trong việc phòng, chống hạn hán, thiếu nước.

- Tập trung huy động các nguồn lực để thực hiện có hiệu quả công tác phòng, chống hạn hán, thiếu nước; phát huy tính chủ động, tích cực của các ngành, các cấp và người dân trong việc sử dụng nước tiết kiệm, hiệu quả và công tác phòng, chống hạn hán, thiếu nước trên địa bàn toàn huyện.

II. NỘI DUNG

1. Diễn biến tình hình khí tượng, thủy văn.

Từ tháng 6/2023, hiện tượng El Nino đã xuất hiện và có thể kéo dài, dự báo sẽ tác động lớn nhất trong năm 2024; hiện tượng El Nino sẽ tạo ra tình trạng khô hạn trên diện rộng; theo đánh giá qua các mô hình dự báo cho thấy mức chênh lệch nhiệt độ trong giai đoạn này có thể vào khoảng từ 1,8-2°C, thấp hơn năm 2016 nhưng lại cao hơn mức 1,2°C của đợt El Nino năm 2019-2020. Mục nước các hồ chứa hiện nay đang thấp hơn so với dự kiến mực nước dâng bình thường, còn nhiều hồ chứa chưa được đầu tư cải tạo, nâng cấp nên khả năng giữ nước kém. Vì vậy, có thể dự đoán El Nino kết hợp với biến đổi khí hậu đến nhanh trong giai đoạn này sẽ gây tình trạng hạn hán, thiếu nước trên diện rộng, trong đó có địa bàn tỉnh Thanh Hoá nói chung và huyện Thọ Xuân nói riêng.

2. Nhận định các vùng có khả năng xảy ra hạn.

Nguồn nước phục vụ sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện chủ yếu từ hệ thống các hồ đập, 02 tuyến kênh chính là kênh Bái Thượng tưới vùng hữu sông Chu và kênh Chính Nam thuộc hệ thống tưới Bắc sông Chu - Nam sông Mã tưới cho vùng tả sông Chu huyện Thọ Xuân. Hệ thống hồ đập gồm 17 hồ đập lớn nhỏ (trong đó: Công ty TNHH MTV Sông Chu - Chi nhánh Thọ Xuân quản lý, khai thác 2 hồ lớn (hồ Cửa Trát và Cây Quýt); Công ty TNHH MTV

thủy lợi Nam sông Mã - Chi nhánh thủy nông tả Thọ Xuân quản lý 01 hồ vừa (hồ Làng Mộ); các Hợp tác xã dịch vụ Nông nghiệp quản lý, khai thác 14 hồ chứa nhỏ).

Nhận định các vùng có khả năng xảy ra thiếu nước, hạn hán trên địa bàn huyện: Tổng diện tích có khả năng thiếu nước trên địa bàn huyện dự kiến khoảng 500 - 600 ha, trong đó tập trung tại các khu vực sau:

- Vùng hữu sông Chu: Diện tích có khả năng xảy ra thiếu nước, hạn hán khoảng từ 250 - 350 ha (bao gồm các xã, thị trấn: TT Sao Vàng; Xuân Phú, Xuân Hưng, Xuân Sinh, Thọ Lâm, Thọ Xương, Xuân Bái,...

- Vùng tả sông Chu: Diện tích có khả năng xảy ra thiếu nước, hạn hán khoảng từ 200 - 250 ha (bao gồm các xã: Thuận Minh, Xuân Thiên, Thọ Lập, Quảng Phú, Xuân Tín, ...).

3. Kế hoạch ứng phó ứng phó hạn hán.

3.1. Nội dung:

- Triển khai sớm kế hoạch sản xuất vụ Chiêm Xuân 2023-2024; phối hợp các địa phương triển khai phương án chống hạn.

- Đẩy nhanh tiến độ thi công các công trình thủy lợi theo kế hoạch năm 2023 - 2024 để sớm đưa vào khai thác, tạo nguồn nước tưới cho sản xuất.

- Tổ chức hướng dẫn nông dân áp dụng các biện pháp tưới tiết kiệm nước, phòng trừ dịch hại và các kỹ thuật canh tác trong điều kiện hạn chế về nước tưới.

- Khuyến cáo nông dân kiểm tra chất lượng nước trước khi bơm tưới.

- Tăng cường kiểm tra nguồn nước thực tế, lắp đặt máy bơm để chủ động bơm lấy nước vào hồ, lắp đặt thêm hệ thống ống bơm lấy nước phía thượng nguồn để đảm bảo nguồn nước sinh hoạt cho nhân dân trong mùa khô.

- Tu bổ hệ thống kênh mương do các đơn vị, địa phương quản lý, tăng cường công tác quản lý, khai thác, sử dụng nước hợp lý, tiết kiệm và có hiệu quả.

3.2. Các giải pháp thực hiện.

a. Giải pháp điều hành quản lý.

- Tổ chức tuyên truyền, vận động người dân hiểu tác động của biến đổi khí hậu, hiện tượng ENSO chuyển sang trạng thái El Nino từ cuối năm 2023 sang năm 2024 sẽ ảnh hưởng đến tình trạng hạn hán, thiếu nước và tầm quan trọng của việc sử dụng nước tiết kiệm, tính tất yếu của việc chuyển đổi cơ cấu cây trồng, đồng thời phổ biến các phương pháp tưới tiết kiệm, khoa học nhằm tiết kiệm nước; vận động người dân tích cực tham gia làm thủy lợi mùa khô, phát dọn, nạo vét kênh mương, sử dụng nước tiết kiệm, hợp lý.

- Tăng cường công tác quản lý, khai thác, sử dụng nước tiết kiệm, hiệu quả, chống lãng phí, trữ nước các ao, hồ, kênh mương, các trục kênh tiêu,...; điều hòa phân phối nước hợp lý, tiết kiệm, hiệu quả và có kế hoạch cụ thể, tránh tình trạng tranh chấp nước trên hệ thống, không để hiện tượng thất thoát nước hoặc lấy nước tràn lan gây lãng phí.

- Theo dõi chặt chẽ tình hình khí tượng thủy văn; kiểm tra, nắm chắc tình hình nguồn nước, đánh giá, cân đối khả năng cấp nước của từng công trình đầu mối, có kế hoạch bố trí lịch thời vụ phù hợp, chuyển đổi cơ cấu cây trồng hợp lý.

- Làm tốt công tác duy tu, bảo dưỡng công trình; tăng cường công tác làm thủy lợi mùa khô, phát dọn, nạo vét kênh mương tưới và trực tiêu hằng năm đảm bảo dẫn, trữ nước phục vụ sản xuất nông nghiệp và phòng, chống hạn hán.

- Trồng rừng và bảo vệ rừng: Tích cực bảo vệ rừng đầu nguồn, trồng rừng để tăng khả năng che phủ, tăng khả năng điều tiết nước tự nhiên để giúp bảo vệ an ninh nguồn nước bền vững.

- Tăng cường đẩy mạnh nghiên cứu, ứng dụng các giải pháp khoa học công nghệ tiên tiến, từng bước chuyển đổi số để chủ động trong quản lý, khai thác, sử dụng nước hiệu quả, tiết kiệm: Lựa chọn, áp dụng cây trồng vật nuôi thích nghi với điều kiện khô hạn; nâng cao năng lực dự báo mưa nhằm xây dựng kế hoạch sử dụng nước hiệu quả đối với công trình thủy lợi; áp dụng các công nghệ tiên tiến, sử dụng nước tiết kiệm để nâng cao hiệu quả khai thác đối với công trình thủy lợi.

b. Giải pháp công trình.

a) Vùng tưới hồ đập:

- Tăng cường công tác quản lý, vận hành để tiết kiệm nước; thực hiện tưới theo kế hoạch dùng nước đã lập và phê duyệt từng vụ, tiết kiệm ngay từ đầu vụ để dành nước cho thời gian cuối vụ Đông Xuân và đầu vụ Mùa; các hồ chứa tích chưa đầy nước, cần cân đối, rà soát diện tích tưới để có kế hoạch chuyển đổi sang trồng màu hoặc cây trồng khác sử dụng ít nước.

- Thường xuyên kiểm tra các hồ đập, đắp các xả tràn đất bị xói sâu để giữ nước, xây dựng quy trình vận hành công tưới hợp lý để đảm bảo đủ nước tưới; tranh thủ trữ nước vào các hồ, đập chứa nước và nghiêm cấm việc tháo nước, tát cạn nước ở các hồ, đập để bắt cá dịp cuối năm.

- Hằng năm thực hiện nạo vét hệ thống các kênh, mương tưới đầu mối của hồ đập để đảm bảo dẫn nước tưới cho cây trồng và khi cần đặt các máy bơm dầu dã chiến để chống hạn.

- Chủ động lắp đặt máy bơm dã chiến để bơm nước phục vụ công tác chống hạn, khi mực nước trong các hồ chứa xuống thấp hơn mực nước chết.

b) Vùng tưới bằng bơm điện:

- Phối hợp chặt chẽ với ngành điện đảm bảo ưu tiên nguồn điện cho các trạm bơm hoạt động; đồng thời, tranh thủ thời gian có điện, kể cả ban đêm, vận hành các trạm bơm khi mực nước cho phép và bơm trữ vào kênh tiêu và ruộng để đảm bảo đủ nguồn nước chống hạn.

- Căn cứ tình hình thời tiết, khí tượng thủy văn và kinh nghiệm trong quản lý tưới, làm tốt công tác dự báo, dự đoán tình hình, có phương án vận hành đối với các trạm bơm khó khăn về nguồn nước, đồng thời tăng cường bơm nước vào giờ thấp điểm, tranh thủ bơm nước trữ vào đồng để tránh tình trạng gây hạn giả tạo vào thời kỳ đồ ải tập trung và thời kỳ khô hạn cuối tháng 3, đầu tháng 4 của vụ Đông Xuân kéo dài cho đến đầu vụ Mùa; đóng, mở cống ở các cửa sông hợp lý để giữ nước.

- Vùng tưới bằng bơm điện phải chủ động bảo dưỡng, kiểm tra, thường xuyên duy tu, bảo dưỡng, sửa chữa máy móc, thiết bị của các trạm bơm điện để các trạm bơm hoạt động hết số máy và công suất.

- Nạo vét hệ thống kênh dẫn nước và bể hút của các trạm bơm hằng năm, khi mực nước xuống thấp hơn mực nước kiệt thiết kế của các trạm bơm điện, căn cứ tình hình thực tế cần hạ thấp cao trình đáy bể hút và nối ống hút sẵn sàng phục vụ tưới, có kế hoạch lắp đặt bổ sung máy bơm dầu, đã chiến để bơm chuyên, bơm tiếp nguồn.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phòng Nông nghiệp và PTNT:

- Chủ trì, phối hợp với các phòng, ban, ngành cấp huyện và các đơn vị liên quan tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả Kế hoạch phòng, chống hạn hán, thiếu nước năm 2024, trên địa bàn huyện; tổng hợp, báo cáo kết quả thực hiện với Chủ tịch UBND huyện và Sở Nông nghiệp và PTNT.

- Căn cứ tình hình thực tế, hàng năm tổng hợp, tham mưu cho Chủ tịch UBND huyện ban hành Kế hoạch phòng, chống hạn hán, thiếu nước trên địa bàn huyện; tổ chức theo dõi, nắm chắc tình hình hạn hán chỉ đạo các địa phương, Công ty TNHH một thành viên sông Chu - Chi nhánh Thủy lợi Thọ Xuân, Bái Thượng, Công ty TNHH một thành viên Nam sông Mã - Chi nhánh Thủy nông tả Thọ Xuân và các Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp thực hiện kế hoạch cung cấp nước và lắp đặt bổ sung các máy bơm dầu, đã chiến sẵn sàng bơm hỗ trợ chống hạn; đôn đốc, chỉ đạo các chủ đầu tư đẩy nhanh tiến độ thi công công trình thủy lợi trên địa bàn huyện để kịp thời cung cấp nguồn nước phục vụ sản xuất; phối hợp với các phòng, ngành và các đơn vị liên quan đấu mối với các Sở, ngành cấp tỉnh đề nghị hỗ trợ kinh phí tạo điều kiện thuận lợi cho công tác chống hạn.

- Chủ động phối hợp với UBND các xã, thị trấn; Công ty TNHH một thành viên sông Chu - Chi nhánh Thủy lợi Thọ Xuân, Bái Thượng, Công ty TNHH một thành viên Nam sông Mã - Chi nhánh Thủy nông tả Thọ Xuân thường xuyên theo dõi diễn biến tình hình thời tiết, hạn hán, có biện pháp tổ chức chống hạn kịp thời, nhằm giảm thiểu thiệt hại do hạn hán gây ra hằng năm.

- Tăng cường công tác kiểm tra, đôn đốc các xã, thị trấn và các Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp (HTX DVNN) quản lý thực hiện việc tưới tiết kiệm có hiệu quả đảm bảo nguồn nước tưới phục vụ sản xuất.

- Chỉ đạo UBND các xã, thị trấn; HTX DVNN quản lý, khai thác công trình thủy lợi kiểm tra và xây dựng kế hoạch bảo dưỡng, sửa chữa các hạng mục công trình thủy lợi bị hư hỏng, chống rò rỉ và thất thoát nước.

- Chỉ đạo UBND các xã, thị trấn và HTX DVNN quản lý, khai thác công trình thủy lợi xây dựng kế hoạch, lịch tưới luân phiên tại các công trình thủy lợi để thực hiện điều tiết nguồn nước hợp lý đảm bảo đủ nước tưới cho cây trồng.

- Theo dõi diễn biến chung tình hình sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện; đánh giá tình hình hạn hán ảnh hưởng đến hiệu quả sản xuất của nhân dân, kịp thời tham mưu, báo cáo UBND huyện biết và đề xuất giải pháp thực hiện.

2. Phòng Tài chính - Kế hoạch: Theo chức năng, nhiệm vụ được giao tham mưu, báo cáo Chủ tịch UBND huyện hỗ trợ kinh phí hoặc lồng ghép trong các chương trình, chính sách hiện hành để thực hiện công tác phòng, chống hạn hán, thiếu nước đảm bảo theo quy định

3. Công ty TNHH MTV Sông Chu - Chi nhánh Thủy lợi Thọ Xuân, Bái Thượng, Công ty TNHH MTV Nam sông Mã - Chi nhánh Thủy nông tả Thọ Xuân

- Căn cứ Kế hoạch này, triển khai các giải pháp phòng, chống hạn hán, thiếu nước đảm bảo nguồn nước phục vụ sinh hoạt, sản xuất nông nghiệp và công nghiệp.

- Thường xuyên rà soát, kiểm tra, đánh giá kết quả tưới từng đợt để có phương án điều hành, phân phối, dẫn nước cho những đợt tiếp theo.

- Chủ động phối hợp với Điện lực Thọ Xuân để được ưu tiên đủ nguồn điện, chất lượng điện phục vụ khi có nhu cầu bơm; đặc biệt là các trạm bơm vùng thường xuyên xảy ra hạn hán, thiếu nước để chủ động khi có đủ điều kiện về nguồn nước là có thể bơm được ngay.

- Tăng cường công tác quản lý, vận hành và bảo dưỡng, sửa chữa thường xuyên các công trình thủy lợi do đơn vị quản lý, vận hành; đảm bảo tận dụng tối đa nguồn nước tại các công trình thủy lợi để phục vụ nhân dân sản xuất.

- Nạo vét các cửa vào cống lấy nước, trạm bơm, khơi thông ách tắc trên các tuyến kênh, mương do đơn vị quản lý, vận hành.

- Tăng cường cán bộ, công nhân phối hợp cùng với các xã, thị trấn để dẫn nước, điều nước trên các kênh đảm bảo cho cả các vùng cuối kênh đủ nước tưới. Xây dựng kế hoạch bảo dưỡng, thay thế các máy bơm cũ đã hư hỏng, lắp đặt các trạm bơm dã chiến để khi cần là có thể vận hành ngay, tăng cường công tác tuần tra, kiểm tra công trình, kênh mương để chống mất nước, sạt lở mái kênh gây lãng phí nước. Theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết và tình hình mực nước trên các kênh để có kế hoạch điều tiết nước hợp lý.

- Thường xuyên báo cáo kết quả thực hiện về UBND huyện (qua phòng Nông nghiệp và PTNT) để theo dõi, chỉ đạo.

4. Điện lực Thọ Xuân: Thường xuyên kiểm tra, bảo dưỡng, sửa chữa các trạm biến áp, cột, xà, sứ, đường dây, đảm bảo duy trì dòng điện cho các trạm bơm tưới chống hạn có hiệu quả; đặc biệt là các trạm bơm vùng thường xuyên xảy ra hạn hán, thiếu nước phải được ưu tiên cấp điện 24/24h để tranh thủ bơm nước phục vụ công tác chống hạn theo Kế hoạch này.

5. UBND các xã, thị trấn:

- Chủ động rà soát các diện tích thường xuyên có nguy cơ xảy ra hạn hán, thiếu nước của địa phương để vận động nhân dân chuyển đổi cây trồng trên những diện tích có khả năng thiếu nước tưới sang cây trồng khác, chỉ đạo tổ chức gieo cấy đúng lịch thời vụ.

- Huy động lực lượng toàn dân ra quân làm thủy lợi mùa khô hằng năm, nạo vét hệ thống kênh mương liên xã, kênh nội đồng đến mặt ruộng.

- Thực hiện tốt công tác quản lý các công trình hồ, đập có trên địa bàn, nghiêm cấm việc tháo nước, tát cạn nước ở các hồ, đập để bắt cá dịp cuối năm.

- Phối hợp với Công ty TNHH một thành viên sông Chu - Chi nhánh Thủy lợi Thọ Xuân, Bái Thượng, Công ty TNHH một thành viên Nam sông Mã - Chi nhánh Thủy nông tả Thọ Xuân xây dựng kế hoạch tưới luân phiên tại các công trình, đồng thời tuyên truyền, vận động qua hệ thống truyền thanh cơ sở để mọi người dân nắm bắt và thực hiện theo kế hoạch tưới được phê duyệt.

- Chỉ đạo HTX DVNN quản lý, khai thác công trình thủy lợi trên địa bàn điều tiết, sử dụng nguồn nước hợp lý để đảm bảo đủ nước tưới cho cây trồng; chống lãng phí, thất thoát nước.

- Huy động các nguồn lực như: Dân quân tự vệ, thanh niên, các tổ chức, cá nhân trên địa bàn, dự phòng máy bơm dã chiến, ống tưới để phục vụ công tác chống hạn. Trường hợp vượt quá khả năng ứng phó của cấp xã, thị trấn thì Chủ tịch UBND xã, thị trấn báo cáo UBND huyện để xem xét giải quyết.

- Chủ tịch UBND các xã, thị trấn chịu trách nhiệm trước Chủ tịch UBND huyện nếu để xảy ra tình trạng hạn hán, thiếu nước do lơ là, chủ quan trong công tác chỉ đạo và quản lý, điều hành.

- Thường xuyên tổng hợp tình hình hạn hán, thiếu nước và đề xuất cụ thể những công việc, nội dung cần hỗ trợ báo cáo huyện để thực hiện công tác phòng, chống hạn.

6. Trung tâm Văn hoá, Thông tin, Thể thao và Du lịch huyện; Đài truyền thanh các xã, thị trấn: Trên cơ sở diễn biến tình hình thời tiết, khí tượng thủy văn, thường xuyên đưa tin, thông báo khả năng hạn hán, thiếu nước để người dân biết, sử dụng nước tiết kiệm; theo dõi đưa tin biểu dương, động viên các đơn vị, địa phương làm tốt công tác chống hạn.

7. Các phòng, ban, ngành, đơn vị liên quan: Theo chức năng, nhiệm vụ được giao chủ động triển khai thực hiện Kế hoạch, hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn gây ra.

Trên đây là Kế hoạch phòng, chống hạn hán, thiếu nước năm 2024 trên địa bàn huyện Thọ Xuân; yêu cầu Chủ tịch UBND các xã, thị trấn; Giám đốc các HTX DVNN; Công ty TNHH một thành viên sông Chu - Chi nhánh Thủy lợi Thọ Xuân, Bái Thượng, Công ty TNHH một thành viên Nam sông Mã - Chi nhánh Thủy nông tả Thọ Xuân và Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị liên quan nghiêm túc thực hiện./.

Nơi nhận:

- Sở Nông nghiệp và PTNT (báo cáo);
- TTr Huyện uỷ, HĐND huyện (báo cáo);
- Chủ tịch, các PCT UBND huyện;
- Chủ tịch UBND các xã, thị trấn;
- Giám đốc HTX DVNN;
- Lưu: VT, NN&PTNT.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Hữu Dũng